

Bratislava, 30.10.2019

č. 32791/2019/153

ROZHODNUTIE

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“ alebo „správny orgán“) ako orgán príslušný podľa § 28 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch v znení účinnom od 1. 7. 2018 (ďalej len „ZZTP“) v správnych konaniach vo veci prerokovania a zistenia zodpovednosti za iné správne delikty, ktoré boli začaté dňa 3. 3. 2019 doručením upovedomenia č. 32791/2019/153 z 11. 2. 2019 (ďalej len „upovedomenie 1“) a dňa 3. 7. 2019 doručením upovedomenia č. 34835/2019/153 zo 17. 6. 2019 (ďalej len „upovedomenie 2“) podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona č. 382/2004 Z. z. v znení účinnom do 30. 6. 2018 (ďalej len „SZZTP“) a aj podľa § 26 ods. 1 písm. a) ZZTP proti znalcovi PhDr. T.K.

rozhodlo:

znalec **PhDr. T.K.**, nar. X.XX.XXXX, trvalý pobyt M. X/Z, XXX XX A., zapísaný v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, oddiel: znalci, časť: fyzické osoby, odbor Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých, Psychológia sexuality, Psychológia dopravy, pod evidenčným číslom XXXXXX (ďalej len „znalec“ alebo „účastník konania“),

Výrok A

sa uznáva vinným, že

I.

v znaleckom posudku č. 14/2017 pre zadávateľa Ing. I.O., vypracovanom dňa 9. 5. 2017 (ďalej len „ZP1“):

1. na strane 36 na otázku č. 6 „*sú maloleté schopné formulovať svoj názor na spolužitie s jedným z oboch rodičov?*“ a otázku č. 7 „*výchovu ktorým z rodičov preferujú maloleté?*“ sa vyjadroval v odpovedi k problémom ohľadne prisúdenia dieťaťa do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov a úpravy styku dieťaťa s rodičmi, najmä v odpovedi na otázku č. 7: „*maloleté jednoznačne preferujú*

výchovu otca. Možnosť, že by sa o ne mala starať ich matka jednoznačne a rezolútne odmietajú“, t. j. sa vyjadroval k odborným otázkam, ktoré súvisia s konaním o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým, a tým v časti znaleckého posudku vykonal úkon mimo odboru alebo odvetvia, v ktorom je zapísaný, a teda porušil ustanovenie § 11 ods. 3 SZZTP,

2. na strane 21 je uvedená: „na otázku znalca ako by si to L. predstavovala, aby to bolo, maloletá povedala, že by chcela, aby ich matka nechala tak. Ony by chceli žiť s papim ako normálne deti, aby mohli byť šťastné a aby mohli srandovať ako iné deti, aby mohli byť spolu s papim, hrať sa a aby už matka prestala“, čím znalec skúmal vôľu maloletej vo vzťahu k problému prisúdenia dieťaťa do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov, a tým v časti znaleckého posudku vykonal úkon mimo odboru alebo odvetvia, v ktorom je zapísaný, a teda porušil ustanovenie § 11 ods. 3 SZZTP;
3. na strane 39 na otázku č. 10 „ktorému z rodičov znalec odporúča zveriť starostlivosť o maloleté deti, prípadne akú formu starostlivosti znalec považuje za najlepšiu, alebo v najlepšom záujme maloletých detí?“ sa vyjadroval v odpovedi k úprave styku detí s rodičmi a k problémom ohľadne prisúdenia detí do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov: „na základe vykonaných psychologických a psychodiagnostických vyšetrení znalec dospel k názoru, že najvhodnejšia forma starostlivosti o maloleté deti a v ich najlepšom záujme je zverenie maloletých dievčat do osobnej starostlivosti otca. Striedavú starostlivosť obom rodičom, alebo zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matke znalec neodporúča“, t. j. sa vyjadroval k odbornej otázke, ktorá súvisí s konaním o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým, a tým v časti znaleckého posudku vykonal úkon mimo odboru alebo odvetvia, v ktorom je zapísaný, a teda porušil ustanovenie § 11 ods. 3 SZZTP,
4. na strane 39 na otázku č. 11 „ako odporučiť znalec upraviť styk jednému z rodičov v prípade, že budú deti zverené do osobnej starostlivosti druhému rodičovi?“ sa vyjadroval v odpovedi k úprave styku detí s rodičmi: „v prípade, že budú maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otcovi, znalec odporúča upraviť styk s ich matkou v rozsahu raz za dva týždne v sobotu, alebo v nedeľu po dobu troch hodín za prítomnosti ich otca a za predpokladu, že o tom maloleté prejavia záujem. Znalec neodporúča vynútený styk maloletých detí s matkou na základe určenia formálnou mocou, nakoľko by to mohlo signifikantne negatívne vplývať na ich psychický stav“, t. j. sa vyjadroval k odbornej otázke, ktorá nie je v znaleckom skúmaní vyhradená pre odvetvia v ktorých je zapísaný, a tým v časti znaleckého posudku vykonal úkon mimo odboru alebo odvetvia, v ktorom je zapísaný, a teda porušil ustanovenie § 11 ods. 3 SZZTP,
5. na strane 11 sú uvedené pre dve použité psychodiagnostické metódy: a) 16PF – osobnostný dotazník a b) CAQ - Clinical Analysis Questionnaire, spoločné výsledky, pričom nie je preskúmateľné, ktorý výsledok pochádza z akého dotazníku a aké boli výsledky jednotlivých psychodiagnostických metód, tým nie je umožnené preskúmať obsah tejto časti ZP1, čím porušil povinnosti postupovať pri vypracúvaní znaleckých posudkov podľa § 17 ods. 6 SZZTP v spojení s § 16 ods. 2 písm. b) SZZTP
6. na stranách 26 a 30 je uvedené, že deťmi boli vykonané kresby ľudskej postavy, kresba začarovanej rodiny, kresba stromu, pritom kresby nie sú súčasťou znaleckého posudku, čím nie je umožnené preskúmať obsah tejto časti ZP1, tým porušil povinnosti postupovať podľa § 17 ods. 6 SZZTP v spojení s § 16 ods. 2 písm. b) SZZTP,

7. na strane 12 pre použitú špeciálnu psychodiagnostickú metódu EPQ-R (Eysenckov osobnostný dotazník, revidovaná verzia) nie sú uvedené odpovede posudzovanej osoby na otázky a nie sú uvedené dosiahnuté hodnoty v dotazníku, a nie sú ani priložené, čím nie je možné preskúmať obsah tejto časti ZP1, tým porušil povinnosti podľa § 17 ods. 6 SZZTP v spojení s § 16 ods. 2 písm. b) SZZTP

II.

v Dodatku I k znaleckému posudku č. 14/2017 pre zadávateľa Ing. I.O., vypracovanom dňa 17. 9. 2017 (ďalej len „Dodatok I“):

1. na strane 10 na otázku č. 1 *„posúdenie aktuálneho psychologického stavu maloletých detí L.H.O., nar. XX.X.XXXX a S.R.O., nar. XX.X.XXXX, vrátane rizík a odporúčaní“* a na otázku č. 2 *„posúdenie vplyvu asistovaných kontaktov maloletých detí s matkou na maloleté deti a súvisiace odporúčania do budúcnosti“* je uvedené v odpovedi k problémom ohľadne prisúdenia dieťaťa do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov a úpravy styku dieťaťa s rodičmi: *„Matka zjavne nie je schopná empaticky pristupovať k maloletým, vnímať ich signály a adekvátne naplňať ich potreby a túžby, ale svojim správaním prispieva k psychickej traumatizácii a k celkovej psychickej dekompenzácii oboch maloletých detí. Znalec neodporúča pokračovať v takto neodborne vedených asistovaných kontaktoch matky s maloletými deťmi, nakoľko je zjavné, že negatívne ovplyvňuje ich psychický stav a mohol by v budúcnosti flagrantne negatívne ovplyvniť ich zdravý psychický vývin. Asistovaný styk prevádzaný v D. sa javí, že je vykonávaný len v záujme matky a nie v záujme maloletých detí“*, t. j. sa vyjadroval k odborným otázkam, ktoré súvisia s konaním o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým, a tým v časti Dodatku I vykonal úkon mimo odboru alebo odvetvia, v ktorom je zapísaný, a teda porušil ustanovenie § 11 ods. 3 SZZTP,
2. na strane 10 je uvedená: *„na otázku znalca ako by si to L. predstavovala, aby to bolo, maloletá povedala, že by chcela, aby ich matka nechala tak. Ony by chceli žiť s papim ako normálne deti, aby mohli byť šťastné a aby mohli srandovať ako iné deti, aby mohli byť spolu s papim, hrať sa a aby už matka prestala“*, čím znalec skúmal vôľu maloletej vo vzťahu k problému prisúdenia dieťaťa do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov, t. j. skúmal odborné otázky, ktoré sú v znaleckom skúmaní vyhradená pre odvetvie Poradenská psychológia, a tým v časti Dodatku I vykonal úkon mimo odboru alebo odvetvia, v ktorom je zapísaný, a teda porušil ustanovenie § 11 ods. 3 SZZTP;
3. na strane 12 na otázku č. 7 *„aký by bol aktuálne vhodný spôsob starostlivosti o maloleté deti?“* je uvedená odpoveď k úprave styku detí s rodičmi a k problémom ohľadne prisúdenia detí do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov: *„znalec dospel k záveru, že najvhodnejší spôsob starostlivosti o maloleté deti je zverenie maloletých do osobnej starostlivosti otca a vymedzenie styku s ich matkou výlučne za prítomnosti otca na území Slovenskej republiky. Znalec neodporúča pokračovať v asistovaných kontaktoch v D., nakoľko sú nefunkčné, neodborne prevádzané a spôsobujú maloletým psychickú traumu a dekompenzáciu ich psychického stavu, čo je z odborného psychologického hľadiska možné považovať za znaky psychického týrania maloletých detí“*, t. j. sa vyjadroval k odborným otázkam, ktoré súvisia s konaním o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým, a tým v časti Dodatku I vykonal úkon mimo odboru alebo odvetvia, v ktorom je zapísaný, a teda porušil ustanovenie § 11 ods. 3 SZZTP,

4. na strane 12 v odpovedi na otázku č. 8 „iné závery a odporúčania znalca v záujme ochrany maloleté deti a ich zdravia“ bez vykonania psychologickkej expertízy o psychickom stave matky maloletých detí je uvedené v odpovedi: „znalec odporúča matke podrobiť sa komplexnému psychodiagnostickému a psychologickému vyšetreniu a absolvovanie individuálnej psychoterapie zameranej analyticky na jej osobu, potreby, predstavy, na rozvoj schopnosti sebakontroly, sebareflexie, introspekcie, empatie, schopnosti načúvania, korektnú výchovu maloletých detí a spôsobov komunikácie s maloletými deťmi“, posudzoval matku bez klinických a testových metód psychodiagnostiky, čím v danom prípade nevykonával znalecké posudzovanie (činnosť) podľa obsahového vymedzenia odboru znaleckej činnosti riadne, a teda porušil ustanovenie § 16 ods. 2 písm. b) SZZTP,
5. nie sú uvedené dodatočne zistené nové skutočnosti majúce vplyv na závery znalca, ktoré neboli zohľadnené v ZP1 a nie sú odstránené metodické alebo formálne chyby podaného úkonu znaleckej činnosti ZP1, ale zisťované nové skutočnosti vo veci posúdenia situácie otca a maloletých detí od momentu vykonania ZP1 do vykonania Dodatku I, čím nie sú splnené podmienky na vykonanie doplnenia, a teda porušil povinnosť podľa § 16 ods. 2 písm. b) SZZTP v spojení s § 18 ods. 4 vyhlášky č. 490/2004 Z. z., účinnou do 31. 7. 2018, ktorou sa vykonáva SZZTP (ďalej len „vyhláška č. 490/2004 Z. z.“),

III.

v Dodatku II k znaleckému posudku č. 14/2017 pre zadávateľa Ing. I.O., vypracovanom dňa 17. 12. 2017 (ďalej len „Dodatok II“):

1. na strane 13 na otázku č. 4 „posúdenie názoru maloletých detí na zžitie v spoločnej domácnosti s matkou“ je uvedené v odpovedi k problémom ohľadne prisúdenia dieťaťa do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov, úpravy styku dieťaťa s rodičmi a posudzovaniu osobnostných predpokladov rodičov pre výchovu maloletých: „znalec dospel k názoru, že predstava súžitia maloletých s ich matkou je pre ne nepredstaviteľná, stresujúca až traumatizujúca. Tieto ich postoje vyplývajú z toho, akým spôsobom s nimi matka zaobchádza. Tieto ich postoje sú dlhodobé a rigidné a nie sú vyvolané ovplyvňovaním iných osôb než matkou samotnou. Maloleté sú o svojich postojoch a názoroch na ich matku presvedčené vďaka tomu, že dlhodobo musia čeliť matkinmu nevhodnému správaniu sa voči nim a voči ich otcovi“, t. j. sa vyjadroval k odbornej otázke, ktorá súvisí s konaním o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým, a tým v časti Dodatku II vykonal úkon mimo odboru alebo odvetvia, v ktorom je zapísaný, a teda porušil ustanovenie § 11 ods. 3 SZZTP,
2. na strane 13 na otázku č. 5 „posúdenie názoru maloletých detí na zžitie v spoločnej domácnosti s otcom“ je uvedená odpoveď: „znalec je toho názoru, že maloleté deti si aj naďalej želajú žiť so svojim otcom v spoločnej domácnosti vďaka ich vrúcny a úprimným vzťahom. Iný spôsob spolužitia si nevedia a ani nechcú predstavovať“, čím znalec skúmal vôľu maloletej vo vzťahu k problému prisúdenia dieťaťa do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov, t. j. skúmal odbornú otázku, ktorá súvisí s konaním o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým, a tým v časti Dodatku II vykonal úkon mimo odboru alebo odvetvia, v ktorom je zapísaný, a teda porušil ustanovenie § 11 ods. 3 SZZTP;

3. na strane 15 na otázku č. 10 „*odporúčania a názor znalca v záujme ochrany maloletých detí a ich zdravia*“ je uvedené k úprave styku detí s rodičmi a k problémom ohľadne prisúdenia detí do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov: „*znalec odporúča, aby obe maloleté deti zostali na území Slovenskej republiky a aby naďalej navštevovali slovenskú školu, nakoľko to prispieva ich psychickej rovnováhe a je to v ich najlepšom záujme. Maloleté sú dostatočne saturované ich otcom, starými rodičmi, učiteľmi, ich kamarátmi a prostredím, v ktorom aktuálne žijú a ktoré vnímajú ako bezpečné a vďaka tomu dokážu ako tak zvládať súčasnú napätú situáciu*“, t. j. sa vyjadroval k odborným otázkam, ktoré súvisia s konaním o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým, a tým v časti Dodatku II vykonal úkon mimo odboru alebo odvetvia, v ktorom je zapísaný, a teda porušil ustanovenie § 11 ods. 3 SZZTP,
4. nie sú uvedené dodatočne zistené nové skutočnosti majúce vplyv na závery znalca, ktoré neboli zohľadnené v ZP1 a nie sú odstránené metodické alebo formálne chyby podaného úkonu znaleckej činnosti ZP1, ale zisťované nové skutočnosti vo veci posúdenia situácie otca a maloletých detí od momentu vykonania Dodatku I do vykonania Dodatku II, čím nie sú splnené podmienky na vykonanie doplnenia, a teda porušil povinnosť podľa § 16 ods. 2 písm. b) SZZTP v spojení s § 18 ods. 4 vyhlášky č. 490/2004 Z. z.,

IV.

v znaleckom posudku č. 10/2018 pre zadávateľa N., vypracovanom dňa 14. 9. 2018 (ďalej len „ZP2“):

1. na stranách 39 a 47 je uvedené použitie dotazníku CAQ II. časť – dotazník klinickej diagnózy, pričom nie sú uvedené odpovede vyšetrovaných osôb, čím nie je umožnené preskúmať obsah tejto časti ZP2, tým porušil povinnosti postupovať pri vypracúvaní znaleckého posudku podľa § 17 ods. 5 ZZTP v spojení s § 16 ods. 2 písm. b) ZZTP,
2. na stranách 37 a 47 nie sú uvedené pri Rorschachovej metóde odpovede vyšetrovaných osôb, čím nie je možné preskúmať obsah tejto časti znaleckého posudku, tým porušil povinnosti postupovať pri vypracúvaní znaleckých posudkov podľa § 17 ods. 5 ZZTP v spojení s § 16 ods. 2 písm. b) ZZTP,
3. na stranách 39 a 47 MMPI-2 – nie sú uvedené odpovede vyšetrovaných osôb v znaleckom posudku, čím nie je umožnené preskúmať jeho obsah, tým porušil povinnosti postupovať pri vypracúvaní znaleckých posudkov podľa § 17 ods. 5 ZZTP v spojení s § 16 ods. 2 písm. b) ZZTP,
4. na strane 54 je uvedené, že dieťaťom bola vykonaná kresba ľudskej postavy, kresba však nie je v znaleckom posudku priložená, čím nie je umožnené preskúmať jeho obsah, tým porušil povinnosti postupovať pri vypracúvaní znaleckých posudkov podľa § 17 ods. 5 ZZTP v spojení s § 16 ods. 2 písm. b) ZZTP,

V.

v znaleckom posudku č. 6/2018 pre zadávateľa E., v trestnej veci podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku doposiaľ nezisteného páchatelia stíhaného za zločin sexuálne zneužívanie podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, vypracovanom dňa 23. 6. 2018 (ďalej len „ZP3“):

1. na stranách 31 a 43 pri Rorschachovej metóde nie sú uvedené odpovede vyšetrovaných osôb na jednotlivé tabule, čas odpovedania na tabule, teda nie sú uvedené kompletne primárne údaje testu, tým nie je umožnené preskúmať obsah testu, čím porušil povinnosť postupovať podľa § 17 ods. 6 zákona SZZTP v spojení s § 16 ods. 2 písm. b) SZZTP,
2. na stranách 31 a 43 je uvedená ako psychodiagnostická metóda „pozorovanie správania počas znaleckej explorácie“, pričom na stranách 31-32 a 43-44 sa nenachádzajú primárne informácie o správaní vyšetrovaných osôb, ale len hodnotenie správania vyšetrovaných osôb, tým nie je umožnené preskúmať správanie vyšetrovaných osôb počas znaleckej explorácie, čím porušil povinnosť postupovať podľa § 17 ods. 6 SZZTP v spojení s § 16 ods. 2 písm. b) SZZTP,
3. na stranách 31-32 a 43-44 sú použité dve psychodiagnostické metódy - a) Rorschachova metóda a b) MMPI-2, pritom nie je uvedené, akým spôsobom znalec hodnotil výsledky každej jednej z uvedených psychodiagnostických metód, čím porušil povinnosti postupovať riadne podľa § 16 ods. 2 písm. b) SZZTP,
4. na strane 3 ako podklady na vypracovanie znaleckého posudku sú uvedené okrem spisového materiálu predloženého vyšetrovateľom aj materiály predložené matkou (správa z polygrafického vyšetrenia) a otcom maloletého (záznam PPG), ktoré sa nenachádzali vo vyšetrovacom spise a tieto materiály predložené matkou a otcom sa nenachádzajú v prílohách, ale sú len opísané na stranách 13-14, 18-19, tým sa v ZP3 nenachádzajú prílohy potrebné na zabezpečenie preskúmateľnosti znaleckého posudku, čím porušil povinnosti postupovať podľa § 17 ods. 3 písm. e) SZZTP v spojení s § 16 ods. 2 písm. b) SZZTP,

čím sa dopustil

v bodoch I., II., III., V. iných správnych deliktov podľa § 27 ods. 1 písm. b) SZZTP

a

v bode IV. iného správneho deliktu podľa § 26 ods. 1 písm. a) ZZTP

za čo mu správny orgán ukladá sankciu

pokutu vo výške 700 eur podľa § 26 ods. 3 písm. a) ZZTP, ktorá je splatná v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet vedený v Štátnej pokladnici IBAN: SK20 8180 0000 0070 0014 4110, variabilný symbol 32791, alebo do pokladne správneho orgánu.

Výrok B

V bode I. upovedomenia 1 (č. 32791/20189/153 z 11. 2. 2019), v ktorom bolo znalcovi vytknuté spáchanie deliktu pri vypracovaní znaleckého posudku č. 20/2017 pre zadávateľa Ing. V.C., vypracovanom dňa 28. 6. 2017, správny orgán konanie

zastavuje.

Odôvodnenie

k Výroku A

Okolnosti vedúce k začatiu správnych konaní

Ministerstvo počas výkonu dohľadu nad činnosťou znalca, vyzvalo znalca podaním č. 37702/2018/153 z 10. 10. 2018, doručeným znalcovi až po opakovanom doručovaní dňa 30. 11. 2018, na zaslanie rovnopisov úkonov znaleckej činnosti ZP2, ZP1, Dodatok I, Dodatok II a na vysvetlenie nejasností, spojených s vedením denníka v lehote do 10 dní od doručenia výzvy. Znalec odpovedal ministerstvu na výzvu v určenej lehote podaním z 8. 12. 2018, označeným ako „*Odpoveď na výzvu pri výkone dohľadu*“, doručeným 11. 12. 2018. V podaní uviedol vysvetlenie k nejasnostiam v denníku a priložil k nemu vyžiadané úkony znaleckej činnosti.

Ministerstvu bolo následne dňa 5. 12. 2018 doručené podanie R.K., ktorá uviedla, že znalec pri vypracovaní ZP3 nevykonával úkon znaleckej činnosti osobne, správal sa hrubo, urážlivo, použil nahrávky vyhotovené bez vedomia a súhlasu R.K. Podľa R.K. bol znalec pri vypracovaní ZP3 zaujatý a nebol nestranný. Ministerstvo zaevidovalo podanie R.K. pod č. 49040/2018/153, pričom administratívny spis po začiatku roku 2019 dostal číslo 34835/2019/153.

Ministerstvo vyzvalo znalca listom z 18. 12. 2018, doručenom až po opakovanom doručovaní dňa 8. 2. 2019, na zaslanie rovnopisu ZP3 a na vyjadrenie sa k podaniu R.K., ktorého kópia bola zaslaná znalcovi s výzvou.

Znalec odpovedal ministerstvu na výzvu v určenej lehote podaním z 21. 2. 2019, doručeným 27. 2. 2019, označeným ako „*Odpoveď na podnet na postup znalca pri výkone znaleckej činnosti - výzva*“. V tomto podaní znalec uviedol, že „*s vyjadreniami menovanej sa nestotožňujem a považujem ich za nepravdivé v celom rozsahu. Tieto vyjadrenia vnímam ako snahu sťažovateľky poškodiť moje dobré meno a moju odbornosť ako znalca na základe nepravdivo uvádzaných skutočností v predmetnej sťažnosti menovanej a jej snahu o spochybnenie samotného znaleckého dokazovania a predmetného znaleckého posudku*“ a priložil k nemu vyžiadaný úkon znaleckej činnosti.

Po preskúmaní predložených úkonov znaleckej činnosti ministerstvo dospelo k podozreniu, že znalec mohol pri vypracovaní úkonov znaleckej činnosti porušiť povinnosti ustanovené SZZTP ZZTP.

V súvislosti s účinnosťou novely ZZTP – zákona č. 65/2018 Z. z., ktorá je účinná od 1. 7. 2018, je konanie vedené podľa tejto novej právnej úpravy. Do 30. 6. 2018 sa postupovalo podľa predchádzajúcej právnej úpravy, preto pochybenia v úkonoch znaleckej činnosti ZP1, ZP3, Dodatok I, Dodatok II, ktoré boli vykonané do 30. 6. 2018, sú z hľadiska zodpovednosti za spáchanie iných správnych deliktov identifikované v skutkovej a právnej vete podľa predchádzajúcej právnej úpravy (SZZTP a Inštrukcie 7/2009 Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o organizácii a riadení znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti, účinnej do 31. 7. 2018).

Po preskúmaní predloženého znaleckého posudku ministerstvo dospelo k podozreniu, že znalec mohol pri vypracovaní úkonov znaleckej činnosti porušiť povinnosti podľa ustanovení SZZTP/ZZTP.

Okolnosti vedúce k vydaniu rozhodnutia

Správne konanie o iných správnych deliktach bolo začaté dňom doručenia upovedomenia 1 účastníkovi konania, t. j. 3. 3. 2019, pre skutky vymedzené v skutkovej vete výrokovej časti upovedomenia, ktorými mohol naplniť skutkovú podstatu iných správnych deliktov podľa § 27 ods. 1 písm. b) SZZTP/§ 26 ods. 1 písm. a) ZZTP - v posudku neuviedol výsledky vykonaných testov a nepriložil kresby, ktoré by zabezpečovali preskúmateľnosť obsahu, vykonal časti úkonov mimo odboru alebo odvetvia, v ktorých je zapísaný (delikty I., II., III. a IV. tohto rozhodnutia).

Správny orgán upovedomením 1 vyzval účastníka konania, aby v súlade s § 33 ods. 2 správneho poriadku, ak to uzná za potrebné, najneskôr do 15 dní odo dňa doručenia upovedomenia opísal všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, na základe ktorých stavia svoju obranu, a v tej istej lehote zároveň označil (predložil) do spisu všetky dôkazy, ktorými preukazuje svoje tvrdenia a navrhol dôkazy a ich doplnenie. Okrem uvedeného bol účastník konania správnym orgánom poučený o jeho základných procesných právach a o predmete i účele vedeného správneho konania.

Keďže upovedomenie 1 bolo znalcovi doručené elektronicky s fikciou doručenia, správny orgán e-mailom upozornil znalca na danú skutočnosť dňa 5. 3. 2019.

Znalec dňa 12. 3. 2019 doručil ministerstvu listinné podanie z 8. 3. 2019, označené ako „*Žiadosť o predĺženie odpovede na upovedomenie o začatí správneho konania*“, v ktorom požiadal o predĺženie lehoty na vyjadrenie k začatiu správneho konania na 30 dní.

Dňa 12. 4. 2019 bolo ministerstvu doručené listinné podanie znalca označené ako „*Odpoveď na upovedomenie o začatí správneho konania*“ z 7. 4. 2019. Znalec všetky body upovedomenia 1 poprel.

Ďalšie správne konanie o inom správnom delikte proti účastníkovi konania bolo začaté dňom doručenia upovedomenia 2 účastníkovi konania, t. j. 3. 7. 2019, pre možné naplnenie skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 písm. b) SZZTP - v posudku neuviedol výsledky vykonaných testov, neuviedol hodnotenie výsledkov a nepriložil prílohy, čím nezabezpečil preskúmateľnosť obsahu a neumožnil preskúmať obsah (delikt V. tohto rozhodnutia).

Správny orgán upovedomením 2 vyzval účastníka konania, aby v súlade s § 33 ods. 2 správneho poriadku, ak to uzná za potrebné, najneskôr do 20 dní odo dňa doručenia upovedomenia 2 opísal všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, na základe ktorých stavia svoju obranu, a v tej istej lehote zároveň označil (predložil) do spisu všetky dôkazy, ktorými preukazuje svoje tvrdenia a navrhol dôkazy a ich doplnenie. Okrem uvedeného bol účastník konania správnym orgánom poučený o jeho základných procesných právach a o predmete i účele vedeného správneho konania.

Ministerstvu bolo doručené dňa 24. 7. 2019 podanie účastníka konania z 22. 7. 2019, označené ako „*Odpoveď na upovedomenie o začatí správneho konania*“. V podaní sa uvádza, že sa „*ako znalec nedopustil žiadneho iného správneho deliktu*“. Spáchanie deliktu znalec poprel.

Získané podklady založené v administratívnom spise boli dostačujúce pre rozhodnutie a ústne pojednávanie by neprispelo k objasneniu veci, preto správny orgán k jeho nariadeniu nepristúpil.

Ministerstvo v tomto rozhodnutí spojilo dve správne konania proti znalcovi, pretože uplatňuje *per analogiam legis* ustanovenia o úhrnnom treste podľa § 41 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon a v rozhodnutí uznáva páchatel'a za vinného zo spáchania viac ako dvoch deliktov. Najvýznamnejším hmotnoprávny aspektom viacčinného súbehu deliktov je použitie absorpčnej zásady, t. j. uloženie sankcie za najzávažnejší delikt. Preto boli spojené konania, aby v rozhodnutí o iných správnych deliktoch bola posúdená závažnosť všetkých deliktov, ktoré boli znalcovi vytknuté. Správny orgán zohľadňuje aj princíp hospodárnosti správnych konaní.

Rovnako správny orgán vychádza z odporúčania Výboru ministrov R (91) 1 o správnych sankciách, ako aj na základe právnej teórie - aplikuje pre zlúčenie dvoch správnych konaní princíp tzv. spoločného konania (Košíčiarová, Soňa: *Princípy správneho trestania*. Plzeň: Aleš Čeněk 2017, s. 157).

V tomto správnom konaní, označenom pod č. 32791/2019/153, sú spojené dve konania z administratívnych spisov č. 32791/2019/153 a 34835/2019/153.

I. Ustanovenia právnych predpisov vzťahujúcich sa na zistené skutočnosti

Podľa § 18 ods. 2 správneho poriadku *konanie je začaté dňom, keď podanie účastníka konania došlo správneho orgánu príslušnému vo veci rozhodnúť. Pokiaľ sa konanie začína na podnet správneho orgánu, je konanie začaté dňom, keď tento orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon.*

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku *je správny orgán povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.*

Podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku *je správny orgán povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.*

Podľa § 34 ods. 1 správneho poriadku *na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.*

Podľa § 34 ods. 5 správneho poriadku *správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.*

Podľa § 16 ods. 2 písm. b) SZZTP/ZZTP *znalec je povinný vykonávať znaleckú činnosť riadne a v určenej lehote.*

Podľa § 17 ods. 3 SZZTP/§17 ods. 4 ZZTP *písomné vyhotovenie znaleckého posudku obsahuje*

- a) *titulnú stranu*
- b) *úvod,*
- c) *posudok,*
- d) *záver,*
- e) *prílohy potrebné na zabezpečenie preskúmateľnosti znaleckého posudku,*
- f) *znaleckú doložku.*

Podľa § 17 ods. 6 SZZTP titulná strana znaleckého posudku obsahuje identifikačné údaje znalca, označenie „znalecký posudok“, poradové číslo znaleckého posudku a stručnú charakteristiku predmetu znaleckého skúmania. „Úvod“ obsahuje úlohy určené zadávateľom a právny úkon, na ktorý sa znalecký posudok použije. V časti „posudok“ znalec uvedie opis predmetu znaleckého skúmania a skutočností, na ktoré pri úkone znaleckej činnosti prihliadal, uvedie postup, na ktorého základe sa dopracoval k odpovediam na otázky položené zadávateľom a k splneniu ním uložených úloh. V časti „záver“ znalec odcituje otázky zadávateľa a uvedie na ne stručné odpovede. Celková skladba znaleckého posudku musí umožniť preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť postupov. Prílohy znaleckého posudku môžu tvoriť samostatnú, so znaleckým posudkom nezošitú časť; v takom prípade musia obsahovať údaje o znaleckom posudku, ku ktorému sa viažu, musia byť zošité a opatrené úradnou pečiatkou a podpisom znalca. Ak je prílohou znalecký posudok iného znalca, postačuje identifikácia prílohy v znaleckom posudku. Rovnako sa postupuje pri prílohách, ktorých rozsah je väčší ako rozsah časti „posudok“.

Podľa § 27 ods. 1 SZZTP Znalec, tlmočník, prekladateľ sa dopustí správneho deliktu, ak

- a) spôsobí bez vážnych dôvodov uznaných súdom alebo iným orgánom verejnej moci prietahy v súdnom alebo inom konaní, v ktorom bol ustanovený; za spôsobenie prietahov sa považuje prekročenie lehoty určenej na vykonanie úkonu súdom alebo iným orgánom verejnej moci o viac ako 30 dní,
- b) poruší iné povinnosti ustanovené týmto zákonom,
- c) sa neoprávnene vydáva za znalca, tlmočníka alebo prekladateľa v odbore alebo v odvetví, v ktorom nie je zapísaný v zozname.

Podľa § 17 ods. 5 ZZTP titulná strana znaleckého posudku obsahuje identifikačné údaje znalca a zadávateľa, číslo spisu alebo objednávky, označenie „znalecký posudok“, poradové číslo znaleckého posudku, stručnú charakteristiku predmetu znaleckého skúmania, počet strán a vyhotovení znaleckého posudku. Úvod obsahuje úlohu, účel a predmet znaleckého skúmania a výpočet podkladov, z ktorých znalec pri vykonávaní znaleckého posudku vychádzal. V časti „posudok“ znalec uvedie opis predmetu znaleckého skúmania a skutočností, na ktoré pri úkone znaleckej činnosti prihliadal, uvedie postup, na základe ktorého sa dopracoval k odpovediam na otázky položené zadávateľom a k splneniu ním uložených úloh. V časti „záver“ znalec odcituje otázky zadávateľa a uvedie na ne stručné odpovede. Celková skladba znaleckého posudku musí umožniť preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť postupov. Podklady, z ktorých znalec pri vykonávaní znaleckého posudku vychádzal, nemusia byť prílohou znaleckého posudku, ak sú verejne prístupné alebo ak sú súčasťou spisového materiálu; v takom prípade znalec odkáže na zdroj spôsobom, aby nebol zameniteľný. Rozsiahle podklady možno uložiť na prenosný nosič dát, ktorý je súčasťou znaleckého posudku; to neplatí pre znalecký posudok podaný v elektronickej podobe.

Podľa § 26 ods. 1 ZZTP Znalec, tlmočník alebo prekladateľ zapísaný v zozname sa dopustí iného správneho deliktu, ak

- a) poruší povinnosť pri výkone jeho činnosti alebo v súvislosti s výkonom činnosti ustanovenú týmto zákonom,
- b) spôsobí bez vážnych dôvodov prietahy v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci, v ktorom bol ustanovený alebo pribratý; za spôsobenie prietahov sa považuje prekročenie lehoty určenej na vykonanie úkonu súdom alebo iným orgánom verejnej moci o viac ako 30 dní,

c) *poruší povinnosť podľa § 27 ods. 3.*

Podľa § 26 ods. 3 ZZTP *za iný správny delikt možno uložiť*

- a) *pokutu od 50 eur do 2 000 eur fyzickej osobe, od 50 eur do 20 000 eur právnickej osobe,*
- b) *zákaz výkonu znaleckej činnosti, tlmočnickej činnosti alebo prekladateľskej činnosti na obdobie viac ako jedného roka,*
- c) *vyčiarknutie zo zoznamu.*

Podľa § 28 ods. 1 ZZTP *iné správne delikty podľa tohto zákona prejednáva ministerstvo.*

Podľa § 28 ods. 2 ZZTP *účastníkom konania o inom správnom delikte podľa § 26 ods. 1 je znalec, tlmočník alebo prekladateľ, ktorý mal spáchať iný správny delikt.*

Podľa § 37c ods. 1 ZZTP *ak v odsekoch 2 až 5 nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. júlom 2018; vznik týchto právnych vzťahov pred 1. júlom 2018 sa posudzuje podľa predpisov účinných do 30. júna 2018.*

Podľa prílohy č. 6 k inštrukcii ministerstva 7/2009 o organizácii a riadení znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti, účinnnej do 31. 7. 2018

Odbor 34 00 00 Psychológia

V trestnoprávnom konaní znalec pomocou špeciálnych metód psychologickkej diagnostiky prispieva k objasneniu kriminogenézy a k posúdeniu trestnej zodpovednosti páchatel'a z hľadiska jeho duševného zdravia

V občianskoprávnom konaní znalec pomocou špeciálnych psychodiagnostických metód vykonáva psychologické expertízy

Odvetvie 34 01 00 Klinická psychológia detí

V trestnoprávnom konaní sa zaoberá posudzovaním faktorov psychického vývinu, porúch psychického vývinu, porúch správania a vplyvmi výchovného prostredia na vyvíjajúcu sa osobnosť dieťaťa. Skúma motiváciu konania dieťaťa, vierohodnosť jeho výpovedí ako svedka alebo poškodeného, ako aj rozsah psychickej ujmy, ak je obeťou trestnej činnosti. K uvedeným aspektom psychického vývinu dieťaťa sa vyjadruje aj v občianskoprávných konaniach.

Odvetvie 34 02 00 Klinická psychológia dospelých

Uplatňuje sa najmä v trestnoprávných prípadoch, v rámci ktorých sa vyžaduje posúdenie intelektovej úrovne, osobnosti, motivácie konania páchatel'a, posúdenie perspektívy resocializácie a v neposlednom rade aj vyjadrenie sa k prípadnej prítomnosti psychopatológie, ktorá by mohla mať vplyv na konanie páchatel'a trestnej činnosti. Znalci tohto odvetvia sa uplatňujú aj pri posudzovaní vierohodnosti výpovede svedkov či poškodených, aj páchatel'ov trestnej činnosti a pri zhodnotení účasti obvineného na vyšetrovacích úkonoch a súdnom konaní. Uplatňuje sa tiež v občianskoprávných konaniach, najmä vo vzťahu k spôsobilosti na právne úkony a posúdenia miery sťaženého spoločenského uplatnenia.

Odvetvie 34 03 00 Poradenská psychológia

Ide o odvetvie, ktoré bolo vytvorené pre znalecké posudzovanie v občianskoprávných konaniach, najmä vo vzťahu k rozvodovým konaniam, úpravy styku dieťaťa s rodičmi a k problémom ohľadne prisúdenia

dieťaťa do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov. Venuje sa tiež posudzovaniu osobnostných predpokladov rodičov pre výchovu dieťaťa. Uplatňuje sa pri indikácii právnych opatrení v prospech detí a mladistvých.

Podľa § 18 ods. 4 vyhlášky č. 490/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva SZZTP, účinnou do 31. 7. 2018 *znalec vykoná doplnenie znaleckého úkonu*

- a) ak boli dodatočne zistené nové skutočnosti majúce vplyv na závery znalca, ktoré neboli zohľadnené v podanom znaleckom úkone, a požiada o to zadávateľ alebo ministerstvo,*
- b) na odstránenie metodických alebo formálnych chýb v podanom znaleckom úkone z vlastného podnetu alebo na výzvu zadávateľa alebo ministerstva.*

II. Právne posúdenie vecí správnym orgánom

Predmetom konania o iných správnych deliktoch je skúmanie, či sa skutky vymedzené v skutkovej vete výrokovej časti tohto rozhodnutia stali, či ich spáchal účastník konania, či sú pochybenia správnymi deliktami podľa § 27 ods. 1 písm. b) SZZTP/§ 26 ods. 1 písm. a) ZZTP a či neexistujú okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu, spôsobujúce zánik deliktuálnej zodpovednosti prerokovávaných správnych deliktov. Okrem toho bolo úlohou správneho orgánu v správnom konaní zistiť aj povahu, mieru zavinenia a osobu páchatela, závažnosť, spôsob, následky, okolnosti protiprávných konaní alebo opomenutí, ako aj to, či bol za ten istý správny delikt v minulosti uznaný vinným a aká sankcia mu bola uložená, a v prípade rozhodnutia o vine rozhodnúť rovnako o uložení primeranej a spravodlivej sankcie, ktorá bude naplňať okrem represívnej predovšetkým výchovnú a preventívnu funkciu.

Skutková podstata protiprávného činu je tvorená subjektom, objektom, objektívnou stránkou a subjektívnou stránkou.

Administratívnoprávna zodpovednosť za správny delikt je tzv. objektívnou zodpovednosťou, teda zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Zavinenie ako subjektívna zložka skutkovej podstaty tak nie je obligatórnym znakom skutkovej podstaty iného správneho deliktu a vzhľadom naň možno pri úvahe o druhu a výške sankcie. Z teoreticko-právneho hľadiska ide o tzv. správne delikty postihované bez ohľadu na zavinenie (*Potásch, Peter: Komparatívne perspektívy verejnoprávnych deliktov. Žilina/Bratislava: Eurokódex/ Paneurópska vysoká škola 2011, s. 69, 209*).

Subjekt

Skutková podstata iných správnych deliktov podľa § 27 ods. 1 písm. b) SZZTP/§ 26 ods. 1 písm. a) ZZTP vyžaduje špeciálny subjekt, a to páchatela, ktorý je znalcom, tlmočníkom alebo prekladateľom. V zmysle § 2 ods. 1 písm. a) SZZTP/ZZTP sú to osoby zapísané v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov vedenom ministerstvom. Z vlastnej činnosti je správne orgánu známe, že účastník konania bol zapísaný do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov pod e. č. XXXXXX dňa XX.XX.XXXX, pričom do dnešného dňa zo zoznamu nebol právoplatne vyčiarknutý. Správny orgán má preto za dostatočne preukázané, že účastník konania tento znak skutkovej podstaty prerokovaných správnych deliktov naplnil v čase spáchania správnych deliktov.

Objekt

Všeobecným objektom iných správnych deliktov na úseku znaleckej činnosti je verejný záujem na správnom a zákonnom vykonávaní znaleckej činnosti. Druhovým a individuálnym objektom iného správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 písm. b) SZZTP/§ 26 ods. 1 písm. a) ZZTP je zabezpečenie preskúmateľnosti obsahu v posudku, nevykonanie úkonu mimo odbor a odvetvie, v ktorom je znalec zapísaný a vykonať doplnenie len v prípade splnenia obligatórne určených podmienok.

Konaním účastníka konania, tak ako je uvedené v skutkovej vete výrokovej časti tohto rozhodnutia, boli porušené vyššie popísané druhy objektu. Správny orgán má preto za dostatočne preukázané naplnenie aj tohto znaku skutkovej podstaty prerokovaného správneho deliktu.

Objektívna stránka

Obligatónnymi znakmi objektívnej stránky sú konanie, následok a tzv. kauzálny nexus, teda príčinný vzťah medzi konaním a následkom. Z charakteristiky konania vyplýva, že má dve formy, a to komisívnu (aktívne konanie) a omisívnu (opomenutie).

Z hľadiska konania je na naplnenie skutkovej podstaty deliktov potrebná omisívna forma, teda opomenutie vykonať posudok tak, aby bol preskúmateľný; rovnako opomenul ustanovenia o doplnení znaleckého posudku. Komisívna forma konania sa preukazuje pri vykonaní úkonov mimo odvetví, v ktorých je znalec zapísaný v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov.

Na účely naplnenia objektívnej stránky skutkovej podstaty prerokovávaného správneho deliktu bolo potrebné zistiť, či v danej veci znalec konal tak, ako je uvedené v skutkovej vete tohto rozhodnutia, či existujú škodlivé následky protiprávných opomenutí a či medzi opomenutiami znalca a škodlivými následkami existuje kauzálny nexus.

K bodom I.1., I.2., I.3., I.4., II.1., II.2., II.3., III.1., III.2., III.3. skutkovej vety výrokovej časti rozhodnutia – vykonanie úkonu mimo odboru alebo odvetvia

Účastníkovi konania bolo v týchto bodoch vytýkané porušenie prvej vety § 11 ods. 3 SZZTP, t. j. vykonanie úkonu mimo odvetvie a odbor v ktorom je zapísaný. Keďže úkony znaleckej činnosti neboli vypracované pre orgány verejnej moci, znalca nemožno zbaviť deliktuálnej zodpovednosti podľa druhej vety § 11 ods. 3 SZZTP.

Účastník konania uviedol, že je bežne príslušnými súdmi žiadaný „aby som odpovedal na otázky súdu súvisiacimi s UPP rodičov k maloletým deťom, predpokladám, že tak smiem robiť aj v prípade, keď ma o to isté požiada súkromná osoba, nakoľko v tom nevidím rozdiel, pretože ide o tú istú činnosť. Rovnako si nie som vedomý žiadneho právneho predpisu, ktorý by mi výslovne zakazoval vyjadriť sa ako znalec zapísaný v odbore psychológia v odvetví klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých, k otázkam UPP a styku rodičov k maloletým deťom ako znalci zapísaného v citovaných odvetviach“ (podanie účastníka konania z 7. 4. 2019, strana 2).

Správny orgán uvádza, že obsahom znaleckej činnosti je vykonať to, čo je definované v prílohe č. 6 k inštrukcii ministerstva 7/2009, účinnej do 31. 7. 2018. Znalec zapísaný v odbore Psychológia, odvetví Poradenská psychológia vykonáva psychologické expertízy s pomocou špeciálnych psychodiagnostických metód najmä vo vzťahu k rozvodovým konaniam, úpravy styku dieťaťa

a k problémom ohľadne prisúdenia dieťaťa do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov. Venuje sa tiež posudzovaniu osobnostných predpokladov rodičov pre výchovu dieťaťa. Pre zápis do odvetvia Poradenská psychológia sú stanovené iné podmienky, ako pre zápis do klinických odvetví (napr. odlišná špecializačná skúška, iný obsah odbornej skúšky).

Z obsahového vymedzenia odvetvia Klinická psychológia dospelých vyplýva, že znalci sú príslušní na výkon znaleckej činnosti v trestnoprávných konaniach a v občianskoprávných konaniach najmä vo vzťahu k spôsobilosti na právne úkony a posúdenie miery sťaženého spoločenského uplatnenia, nie na posudzovanie osobných a osobnostných predpokladov dospelých osôb pri indikácii opatrení v záujme detí alebo rozvodových konaniach.

Odvetvie Klinická psychológia detí má priamo v obsahovom vymedzení uvedené, že toto odvetvie sa zaoberá posudzovaním *porúch správania a vplyvmi výchovného prostredia na vyvíjajúcu sa osobnosť dieťaťa*, pričom uvedená časť obsahového vymedzenia odvetvia sa vzťahuje najmä na trestné konania, resp. konania ktoré sú spojené s poruchami správania detí a riešením ústavnej starostlivosti a iných výchovných opatrení. Znalec zapísaný v tomto odvetví posudzuje, či poruchy správania sú spôsobené výchovným prostredím. Pri tomto znaleckom skúmaní však neskúma dospelých.

Ministerstvo uvádza, že zápis do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov je pozitívne vymedzený a je pre znalcov rozhodujúci. Argumenty účastníka konania, že ak je ustanovený súdom, tak bežne vypracúva znalecké posudky vo veciach úpravy styku dieťaťa s rodičmi a prisúdenia dieťaťa do výchovnej starostlivosti jedného z rodičov neznamenujú, že znalec postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ustanovenie znalca do konaní mimo jeho príslušnosť nemá vplyv na zápis účastníka konania do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, resp. na základe uvedených skutočností sa nemenia odbory a odvetvie v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov a ich svojvoľné rozširovanie nie je prípustné. Ministerstvo však podľa druhej vety § 11 ods. 3 SZZTP/ZZTP nemôže vyvodiť deliktuálnu zodpovednosť za porušenie obsahového vymedzenia odvetvia a odboru znaleckej činnosti, ak je znalec ustanovený na účely súdneho konania a súd mu zadá otázku mimo odboru a odvetvia.

Ministerstvo tiež pripomína znalcom, že je povinný od 1. 7. 2018 podľa § 12 ods. 2 písm. b) ZZTP odmietnuť vykonanie úkonu mimo odvetví, v ktorých je zapísaný. Do 30. 6. 2018 takúto povinnosť nemal.

K bodom I.5., I.6., I.7., IV. 1., IV.2., IV.3., IV.4., V.1. skutkovej vety výrokovej časti rozhodnutia – nepreskúmateľnosť metód

Vzhľadom na skutočnosť, že body 1. a 3. z deliktu IV. sú vypustené zo skutkovej vety výrokovej časti rozhodnutia, body 2. a 4. z upovedomenia 1 boli prečíslované na body IV.1. a IV.2. v tomto rozhodnutí.

K bodom I.6., IV.4. Správny orgán vytýkal znalcom v týchto bodoch nepreskúmateľnosť jeho tvrdení, pretože nepriložil kópie kresieb vyšetrovaných osôb. Znalec v liste zo 7. 4. 2019 uviedol: „*samotné kresby nebývajú obvykle súčasťou znaleckých posudkov. Tieto kresby sú archivované znalcom v príslušných protokoloch z psychologických vyšetrení... nakoľko aj iní znalci postupujú rovnako a predmetné kresby do príslušných znaleckých posudkov neprikladajú a ani v žiadnom právnom*

predpise som sa nedočítal, že by mal znalec povinnosť prikladať do znaleckého posudku predmetné kresby posudzovaných osôb.“

Správny orgán uvádza, že ustanovenie § 17 ods. 6 SZZTP/§17 ods. 5 ZZTP vymedzuje povinnosť znalca vykonať znalecký posudok tak, aby bolo umožnené preskúmať jeho obsah. Prílohy znaleckého posudku slúžia na zabezpečenie preskúmateľnosti znaleckého posudku. Kresba je podklad, ktorý vznikol pri vyšetrení a kresbu znalec interpretuje. Kresba je preto skutočnosťou, na ktorú znalec pri vypracovaní znaleckého posudku prihliadal. Zákon č. 382/2004 Z. z. neurčuje konkrétne pre znalcov zapísaných v odbore Psychológia, čo majú priložiť do časti „prílohy“, ale z všeobecného ustanovenia vyplýva povinnosť priložiť do časti „prílohy“ všetky materiály, listiny, kresby, ktoré zabezpečia preskúmateľnosť znaleckého posudku. Účastník konania však kresby nepriložil ani v časti „posudok“ a ani v časti „prílohy“. Opis rôznych kresieb vyšetrovaných osôb v ZP1 a ZP2 tým nie je možné preskúmať. Z tohto pohľadu ide o nepreskúmateľnosť časti úkonov, pretože akákoľvek osoba, v tom aj osoba s odborným vzdelaním nemôže preskúmať tvrdenia znalca, keďže v znaleckých posudkoch sa nachádza len opis kresieb, t. j. len úkon, ktorý zaznamenal a vykonal znalec, nie samotný výsledok činnosti vyšetrovanej osoby.

Ministerstvo uvádza proti možným námietkam, že kresby sa môžu stranami v súdnom konaní zneužiť, vyjadrenie aj zo základnej slovenskej odbornej literatúry k téme (*Heretik, Anton: Forenzná psychológia pre psychológov, právnikov, lekárov a iné pomáhajúce profesie. 3. prepracované vydanie. Bratislava: Eurokódex, s.r.o. 2010*), v ktorej je uvedené, že „*námietka, že je len vecou odborníka, aké metódy použije, aké sú ich výsledky, resp. že číselné hodnoty (napr. IQ) sa môžu laikmi zneužiť, z tohto hľadiska neobstoja.*“ (s. 53). Skutočnosť, že niekto môže nesprávne interpretovať výsledky, t. j. aj kresby, nie je z hľadiska zabezpečenia preskúmateľnosti relevantná.

K bodom IV.2., V.1. – nepreskúmateľnosť metódy ROR

K bodu IV.2. rozhodnutia sa účastník konania vyjadril v liste zo 7. 4. 2019. K uvádzaniu výsledkov, t. j. odpovedí na Rorschachov test, uviedol: „*nie je bežnou praxou, aby sa v znaleckých úkonoch uvádzali odpovede posudzovaných osôb na jednotlivé karty projektívneho testu “ROR”. Potvrdili to aj iní znalci zapísaní v odbore psychológia. Za účelom preskúmateľnosti sa v znaleckých úkonoch uvádza štruktúrovaný súhrn – kvantifikácia výsledkov*“.

Účastník konania na upovedomenie 2 o začatí správneho konania vo veci podozrenia zo spáchania iného správneho deliktu uvedeného v bode V.2. rozhodnutia reagoval nasledovne: „*nie je bežnou praxou, aby sa v úkonoch uvádzali odpovede posudzovaných osôb na jednotlivé karty projektívneho testu ROR, počet odpovedí a reakčný čas. Potvrdili to aj iní znalci zapísaní v odbore psychológia. Za účelom preskúmateľnosti sa v znaleckých úkonoch uvádza štruktúrovaný súhrn – kvantifikácia výsledkov. Rovnako sú odpovede posudzovaných osôb zaprotokolované a archivované. Túto záležitosť som osobne prerokoval aj s PhDr. Z.G., ktorý tiež pôsobí v Ústave pre znaleckú činnosť v odbore psychológia a psychiatria. PhDr. Z.G. mi osobne potvrdil správnosť mojich tvrdení a znaleckých postupov*“ (strana 1 – 2 podania z 22. 7. 2019).

Správny orgán v uvedených bodoch vytkol znalci, že časti znaleckých posudkov sú kvôli neuvedeniu odpovedí v ROR testoch nepreskúmateľné.

Z údajov o výsledku testu bez odpovedí nie je možné preskúmať správnosť alebo nesprávnosť fázy hodnotenia odpovedí, a časť znaleckého posudku s ROR sa tým stáva nepreskúmateľnou.

K preskúmateľnosti znaleckého posudku sú viaceré judikáty súdov Slovenskej republiky, napr. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 15. 11. 2018, sp. zn. 6S/22/2018, vo veci preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia ministerstva: „v súvislosti so žalobcom poukazovanou zrozumiteľnosťou (teda preskúmateľnosťou) pre adresáta (zadávateľa) znaleckého úkonu súd uvádza, že zrozumiteľnosť znaleckého úkonu (v tomto prípade znaleckého posudku) pre jeho adresáta automaticky neznamena jeho všeobecnú zrozumiteľnosť, na ktorej je všeobecný záujem verejnosti, ktorú reprezentuje štát a v jeho mene žalovaný ako dohľadový orgán. V opačnom prípade by dohľad žalovaného nad činnosťou znalcov strácal v tomto smere význam. Znalci totiž vypracúvajú úkony znaleckej činnosti (znalecké posudky) nielen v súkromnoprávnom záujme, ale aj vo verejnoprávnom, napríklad pre rôzne štátne inštitúcie... Súd sa v tejto súvislosti navyše stotožňuje so žalovaným, že pre adresáta (zadávateľa) znaleckého úkonu je podstatný jeho záver a nie až tak obsahová stránka. To ale nič nemení na povinnosti znalca vypracovať, resp. vykonať úkon znaleckej činnosti riadne tak, aby z obsahového hľadiska bol tento úkon všeobecne presvedčivý a preskúmateľný“ (strana 12-13). Správny orgán považuje uvedené údaje k ROR v ZP2 a ZP3 za nedostatočné, pretože neumožňujú preskúmať obsah tohto testu. Uvedenie odpovedí je v súlade s medzinárodnými štandardami o znaleckej činnosti psychológov. Znalecká činnosť v odbore Psychológia je špeciálnym druhom činnosti psychológov, ktorá sa vykonáva podľa podmienok ustanovených v SZZTP/ZZTP a súvisiacich právnych predpisoch, a na kontrolu súladu úkonov znaleckej činnosti so SZZTP/ZZTP je príslušné ministerstvo. Ministerstvo zisťuje, či úkony znaleckej činnosti, v tomto prípade znalecký posudok, spĺňajú základné náležitosti úkonov znaleckej činnosti. Preskúmateľnosť obsahu je základným kritériom, ktorý musí znalecký posudok spĺňať.

Odpovede osôb nie sú chránené autorskými právami a ich uvedením v úkonoch znaleckej činnosti je umožnené preskúmať administráciu a hodnotenie testu znalcom, čo v prípade ZP2 a ZP3 nie je možné. Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon chráni len dielo, ktoré vytvoril autor. Odpoveď osoby nie je súčasťou diela, t. j. autor sa nemôže domáhať ochrany autorského práva niečoho, čo nevytvoril. Ak by znalec nemohol zverejniť odpovede vyšetrovanej osoby, nemohol by ani uviesť jej odpovede v rozhovore, čo je v zjavnom rozpore s praxou znalcov zapísaných v odbore Psychológia a aj výkonom znaleckej činnosti účastníkom konania.

Správny orgán preskúmal niekoľko relevantných dokumentov, ktoré sa zaoberali sprístupňovaním údajov o psychologických vyšetreniach mimo Slovenskej republiky. Americká asociácia psychológov (American Psychological Association, ďalej len „APA“) sa v Etickom kódexe (Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct, adopted August 21, 2002, with the Amendment to Standard 3.04, effective January 1, 2017) podrobne zaoberala otázkou sprístupnenia údajov, ktoré nazýva *test data* (údaje testov). Definuje ich v bode 9.04. APA v tomto bode uvádza, že hrubé skóre, škály a odpovede na otázky alebo stimuly (napr. obrázky), poznámky psychológov k testom a nahrávky vyšetrovaných osôb počas vyšetrenia sú informáciami/údajmi, ktoré psychológ poskytuje vyšetrovanej osobe. Podľa uvedeného princípu APA je teda psychológ povinný sprístupniť klientom všetky údaje z vyšetrenia a tiež osobám uvedeným v sprístupnení. Podľa názoru ministerstva sú uvedené detaily o poskytovaní údajov vyšetrovaným osobám, ktoré ich môžu použiť v súdnom konaní, v súvislosti s požiadavkou preskúmateľnosti obsahu znaleckých posudkov podľa SZZTP/ZZTP analogicky aplikovateľné v právnom poriadku Slovenskej republiky, pretože im v tom nebráni ani súkromnoprávna úprava licenčných zmlúv, ktorá umožňuje znalcom používať určité psychodiagnostické metódy. Správny orgán

zdôrazňuje, že postoj o potrebe poskytnúť kompletne údaje z vyšetrenia nie je samoučelná, ale je v súlade s medzinárodnými štandardami a slovenským právnym poriadkom.

Na rozdiel od *test data* APA definuje *test materials* (materiály testov), ktoré definuje v bode 9.11 ako manuály, nástroje, protokoly, otázky alebo stimuly, ktoré neobsahujú údaje od vyšetrovaných osôb. Tieto materiály sa neposkytujú vyšetrovaným osobám. Správny orgán, aj na základe uvedeného stanoviska APA preto nevyžaduje od psychológov, aby uverejňovali v znaleckých posudkoch kompletne testy aj s testovými otázkami/formulármi (napr. MMPI-2, Eysenckov osobnostný dotazník, Test inteligenčného potenciálu), či testovými obrázkami/tabuľami (napr. pri Rorschachovom teste, Hand teste) a uvádzali obsah materiálov, podľa ktorých posudzujú výsledky testov/dotazníkov. Ministerstvo preto nepožaduje, aby znalec priložil obrázky, príručky, metodiky vyhodnocovania, či spôsoby interpretácie, ktoré sú predpísané pre ROR a sú chránené licenčnými zmluvami (právami z ochrany známky). Štandard APA označujú za „*najpodrobnejší súpis etických princípov v psychologickej praxi*“ aj slovenskí psychológovia (Heretik, Anton sr. - Heretik, Anton jr. a kol.: *Klinická psychológia. Druhé, prepracované a rozšírené vydanie. Nové Zámky: Psychoprof 2016, s. 171-172*).

Obdobným spôsobom chráni niektoré časti psychodiagnostických metód aj jedno z najväčších vydavateľstiev psychodiagnostickej literatúry Hogrefe Verlag BmbH & Co.KG, Gottingen, Nemecká spolková republika. Na stránke www.eu.testzentrale.com je uvedené, že chránené nie je celé psychodiagnostické vyšetrenie, ale len obsah príručky, položky z dotazníka, brožúra o teste, testové moduly hodnotenia, hračky, grafické návrhy dotazníka/testu (podľa <https://eu.testzentrale.com/neu-hier/testschutz-copyright/allgemeine-informationen>). Odpovede osôb nie sú predmetom ochrany autorského práva.

V znaleckých posudkoch musia byť uvedené základné vstupné údaje a v tomto smere je dôležité, aby všetky znalecké posudky z rôznych odvetví mali dodržanú uvedenú podstatnú časť znaleckého posudku – zabezpečenú preskúmateľnosť obsahu. Kritéria na vypracovanie znaleckého posudku sú prísne aj preto, aby nedochádzalo k možným prieťahom v súdnych konaniach kvôli nezabezpečeniu preskúmateľnosti a neodôvodnenia záverov v znaleckých posudkoch. V uvedených kritériách sa výkon znaleckej činnosti približuje vedeckej práci a podmienky na znalecký posudok sú blízke podmienkam na vypracovanie vedeckých štúdií.

Ministerstvo preskúmava či sú čiastkové závery, resp. meritórny záver znaleckého úkonu zrozumiteľné, či sa opiera o hodnoverné podklady a logické úvahy, či je riadne vypracovaný a nie je vnútorne rozporný (z dôvodovej správy k zákonu č. 65/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 382/2004 Z. z.). Uvedené platí vo všetkých oblastiach znaleckej činnosti, vstupné údaje musia byť v znaleckých posudkoch uvedené a SZZTP/ZZTP neustanovuje pre znalcov z odboru Psychológia odlišné podmienky výkonu znaleckej činnosti. Ministerstvo prihliada pri preskúmaní úkonov znaleckej činnosti aj na podmienky, ktoré sú detailne uvedené napr. v rozhodnutí Ústavného súdu ČR z 30. apríla 2007, sp. zn. III. ÚS 299/06: „*vyplýva požiadavka kritického hodnotení všetkých dôkazov vrátane znaleckého posudku. Znalecký posudek je nutno hodnotiť rovnako starostlivo ako každý iný dôkaz, ani on nepožíva žiadnej väčšej dôkaznej sily, a musí byť podrobovaný všestrannej проверке nejen právní korektnosti, ale též věcné správnosti. Hodnotit je třeba celý proces utváření znaleckého důkazu, včetně přípravy znaleckého zkoumání, opatřování podkladů pro znalce, průběh znaleckého zkoumání, věrohodnost teoretických východisek, jimiž znalec odůvodňuje své závěry, spolehlivost metod použitých znalcem a způsob vyvozování závěrů znalce... Ponechávat bez povšimnutí věcnou správnost znaleckého posudku a slepě*

důvěrovat závěrům znalce by znamenalo ve svých důsledcích popřít zásadu volného hodnocení důkazů soudem podle jeho vnitřního přesvědčení, privilegiovat znalecký důkaz a přenášet odpovědnost za skutkovou správnost soudního rozhodování na znalce; takový postup nelze z ústavněprávních hledisek akceptovat“.

Na stranách 31 a 43 ZP3 sa nenachádzajú kompletne informácie z administrácie vyšetrenia, chýbajú údaje o časovom rozpätí trvania testu. O odpovediach vyšetrovanej osoby na jednotlivé tabule nie sú uvedené žiadne údaje. Bez údajov o odpovediach nie je možné preskúmať správnosť alebo nesprávnosť ďalšej fázy - hodnotenia odpovedí, a časť znaleckého posudku sa tým stáva nepreskúmateľnou. Ministerstvo uviedlo v upovedomení 2 (bod V.1. rozhodnutia), že vo výsledkoch nie je uvedený počet odpovedí. Po preverení vo verejne prístupnej odbornej literatúre (*Meyer, G. J. – Mihura, J. L. – Dumitrascu, N. – Bombel, G.: The Validity of Individual Rorschach Variables: Systematic Reviews and Meta-Analyses of the Comprehensive System. In: Psychological Bulletin, 2013, Vol. 139, No. 3, p. 553*) bolo zistené, že skratka R s uvedením počtu sa nachádza na začiatku uvedených výsledkov testu ROR v ZP3 (strany 31 a 43) a označuje *Number of Responses (R)*, t. j. celkový počet odpovedí na tabule. Správny orgán tým zistil, že účastník konania uviedol počet odpovedí. Správny orgán časť vety „počet odpovedí“ z bodu V.1. vypúšťa z výroku rozhodnutia, pretože uvedená časť pochybenia sa nepreukázala.

Ministerstvo v žiadnom prípade neposudzuje odbornú stránku výkonu znaleckej činnosti a závery znalca v ZP2 a ZP3, ktoré vyvodil z ROR, ale len zákonné podmienky výkonu znaleckej činnosti v odbore Psychológia, medzi ktoré patrí preskúmateľnosť obsahu. Základné fázy psychodiagnostickej metódy - administrácia, vyhodnotenie, interpretácia, nie sú odbornými otázkami s odbornou problematikou, ministerstvo nezasahuje a neskúma odborné posudzovanie, ale rozsah, ktorý zabezpečí preskúmateľnosť znaleckého posudku. Chýbajúca časť psychodiagnostickej metódy neumožňuje ani psychológovi preskúmať, či bol postup znalca správny. Zverejnením výsledkov ako odpovede z administrácie sa zabezpečuje preskúmateľnosť ROR, je základným kritériom znaleckého posudku, nie odborným. Akékoľvek zaprotokolované a archivované údaje, ktoré sa nenachádzajú v znaleckom posudku, sú z hľadiska umožnenia preskúmania obsahu znaleckých posudkov irelevantné.

K bodu I.5. V uvedenom bode bolo znalcovi vytknuté, že pre dve použité psychodiagnostické metódy – 16 PF a CAQ uviedol spoločné výsledky, pričom z obsahu ZP1 nie je preskúmateľné, ktorý výsledok pochádza z akého dotazníka a aké boli výsledky jednotlivých psychodiagnostických metód. Znalec v odpovedi na upovedomenie 1 uviedol k tomuto bodu: „každá interpretácia má v jej závere uvedený „sten“, ktorým je definované dosiahnuté skóre v predmetnej metodike. Tento sten prislúcha výlučne k príslušnej použitej metodike. Preto nie je možné ho zameniť s inou metodikou. To znamená, že podľa názvu príslušného stenu je možné definovať danú metódu a teda je aj zaručená preskúmateľnosť znaleckého úkonu. V prípade, že sa v interpretácii neobjaví sten prislúchajúci danej metóde, znamená to, že posudzovaná osoba nenaskórovala v danej metóde signifikantný sten a teda v popise osobnosti ani nie je uvedený“.

Správny orgán vytkol znalcovi uvedenie spoločných výsledkov pri dvoch psychodiagnostických metódach. 16 PF je metóda, ktorá je zameraná na 16 faktorov, pričom primárne sa zisťujú hrubé skóre faktorov a prevedie sa na steny (ministerstvo sa opiera o základný opis dotazníkov v *Svoboda, Mojmir:*

Psychologická diagnostika dospelých. Vydání 4., Praha: Portál 2010, s. 287-293). V ZP1 sa nenachádza hrubé skóre ani jedného faktora a len niekoľko stenov. Dotazník CAQ obsahuje dve časti, pričom prvá časť obsahuje škály z dotazníka 16 PF a druhá časť 12 klinických škál. Výsledky hrubého skóre uvedených škál nie sú uvedené. Správny orgán rozumie, že dotazníky sú zamerané čiastočne na rovnaké faktory (keďže 16 PF je *de facto* prvou časťou dotazníku CAQ), ale znalec neuviedol, aké výsledky, t. j. hrubé skóre, bolo dosiahnuté v každom jednom dotazníku, pretože 16 PF a CAQ sú samostatnými psychodiagnostickými metódami. Uvedené nejasné vyčlenenie psychodiagnostických metód a neuvedenie kompletných hrubých skôr a stenov neumožňuje preskúmať výsledky metód a nie je vykonaním znaleckej činnosti riadne. K povinnosti uvádzať všetky kvantitatívne údaje z výsledkov testov sa vyjadrovala nie raz aj zodpovedná osoba znaleckého ústavu zapísaného v odbore Psychológia (Heretik, Anton: *Forezná psychológia pre psychológov, právnikov, lekárov a iné pomáhajúce profesie. 3. prepracované vydanie. Bratislava: Eurokódex, s.r.o. 2010 – „uvádzanie kompletných testových výsledkov v skóre v znaleckom posudku z odboru psychológia. Znalec tým dáva konzumentovi posudku i prípadným ďalším znalcom možnosť posúdiť primeranosť svojich interpretácií a záverov.“* (s. 53).

Povinnosť zabezpečiť preskúmateľnosť uvedením hrubého skóre, ktoré sa následne ohodnocuje sténmi je porušená a k dvom použitým psychodiagnostickým testom je uvedený len jeden interpretačný opis.

K bodu 1.7. Znalec na bod upovedomenia 1, že neuvedením odpovedí a dosiahnutých hodnôt v dotazníku EPQ-R (Eysenckov osobnostný dotazník, revidovaná verzia) porušil povinnosť zabezpečiť preskúmateľnosť časti znaleckého posudku, uviedol v odpovedi zo 7. 4. 2019: „*v interpretácii výsledkov predmetného dotazníka v každej škále je uvedené pásmo, do ktorého posudzovaná osoba naskórovala, čím je vyjadrené kvantitatívne množstvo odpovedí a tak je aj zaručená preskúmateľnosť. Ide o 106-položkový dotazník a odpovede posudzovanej osoby sa v praxi znalcov neuvádzajú aj napríklad z dôvodu hospodárnosti a účelnosti. Všetky odpovede posudzovanej osoby sú archivované v protokole o vyšetrení posudzovanej osoby.*“

Znalecký posudok musí byť podľa § 17 ods. 6 SZZTP/§ 17 ods. 5 ZZTP preskúmateľný ako celok. Archivované protokoly, ktoré sú v osobitnom archíve účastníka konania, ale nenachádzajú sa v znaleckom posudku, nie sú súčasťou znaleckého posudku, preto nezbavujú účastníka konania zodpovednosti za porušenie povinnosti zabezpečiť preskúmateľnosť znaleckých posudkov. Znalecký posudok je uceleným dokumentom, pričom podľa § 17 ods. 6 SZZTP prílohy nemusia byť priložené, len v prípade iného znaleckého posudku; v takom prípade postačuje identifikácia tohto iného znaleckého posudku nezameniteľným spôsobom. Separátne dokumenty, na ktoré neodkazuje ZP1 a nenachádzajú sa ani v prílohách, nie sú kontrolovateľné, tým ani preskúmateľné. Keďže protokoly o vyšetrení alebo presné hodnoty, ktoré boli pri vyšetrení dosiahnuté, nie sú znalcom priložené, nie je možné preskúmať tvrdenie znalca, že znaleckú činnosť vykonal s určitými výsledkami.

Ministerstvo pri trvaní na uvádzaní kompletných výsledkov pre zabezpečenie preskúmateľnosti sa opiera aj o základnú slovenskú literatúru (Heretik, Anton: *Forezná psychológia pre psychológov, právnikov, lekárov a iné pomáhajúce profesie. 3. prepracované vydanie. Bratislava: Eurokódex, s.r.o. 2010*), v ktorej je priamo uvedené: „*S požiadavkou presného formulovania výsledkov a záverov súvisí i uvádzanie kompletných testových výsledkov v skóre v znaleckom posudku z odboru psychológia. Znalec tým dáva konzumentovi posudku i prípadným ďalším znalcom možnosť posúdiť primeranosť svojich interpretácií a záverov. Námetka, že je len vecou odborníka, aké metódy použije, aké sú ich*

výsledky, resp. že číselné hodnoty (napr. IQ) sa môžu laikmi zneužiť, z tohto hľadiska neobstoja.“ (s. 53) a „Pri uvádzaní výsledkov jednotlivých testových metód má znalec uviesť všetky získané kvantitatívne ukazovatele (skóre, percentily, indexy, kvocienty), z ktorých vychádza pri interpretácii.“ (s. 60). Hrubé skóre je tiež kvantitatívnym ukazovateľom, jeho neuvedením nie je umožnené preskúmať časť znaleckého posudku.

K bodom IV.1., IV.3. Ministerstvo vytklo účastníkovi konania neuvedenie odpovedí vyšetrovaných osôb v dotazníku CAQ II. časť – dotazník klinickej diagnózy a v bode V.3. neuvedenie odpovedí vyšetrovaných osôb v metóde MMPI-2. Znalec uviedol vo vyjadrení k upovedomeniu 1, v liste zo 7. 4. 2019, že uvedenie odpovedí na veľké množstvo dotazníkových otázok je nemožné, pretože ide v MMPI-2 o veľké množstvo (567 otázok) a v CAQ II. časť 144 otázok. Správny orgán zistil, že odpovede sú zaznamenávané vo forme výberu odpovedí, ktoré sú uvedené ako možnosti pod otázkami dotazníkov [vyšetrovaná osoba si môže vybrať písmeno a) alebo b) alebo c), resp. áno – nie]. Uvedené odpovede, ktoré neporušujú ochranu tzv. *test data*, mohol znalec uviesť v štruktúrovanej podobe, napr. 1 – áno, 2 – nie, 3 – áno alebo 1 – a, 2 – b, 3 – b, čím mohol zabezpečiť preskúmateľnosť obsahu každej z uvedených psychodiagnostických metód. Prílohy znaleckého posudku sú určené na zabezpečenie preskúmateľnosti a nie je dôvod obmedzovať ich rozsah. Okrem toho uvedenie štruktúrovaných odpovedí nezaberá značný priestor, len niekoľko strán.

Uvedenie samotných odpovedí je podmienkou preskúmateľnosti dotazníkov, pričom odpovede sa dajú uvádzať bez toho, aby boli uvedené časti testov, ktoré nie je vhodné rozmnožovať, napr. testové, dotazníkové otázky. Pri ROR bolo znalcovi vytknuté neuvedenie odpovedí, pričom odpovede v ROR nie je možné subsumovať do štruktúrovaného hárku, pretože odpovede sa líšia a je nutné zaznamenať každú konkrétnu odpoveď, na základe ktorej sa vykoná vyhodnotenie testu.

Ministerstvo konštatuje, že psychologická činnosť ako aj výkon zdravotnej starostlivosti majú vlastné princípy, napr. účastník konania aplikuje v psychologickej činnosti štandardy určené pre výkon psychologickej činnosti, ale znalecká činnosť v odbore Psychológia je upravená v SZZTP/ZZTP, ktorý jednoznačne ustanovuje podmienky preskúmateľnosti. Preskúmateľnosť znaleckého posudku nie je umožnená archivovaním utajených informácií, pričom informácia o archivácii hárkov sa ani nenachádza v znaleckom posudku.

K bodu II.4. skutkovej vety výrokovej časti rozhodnutia – odporúčací záver o osobe bez vykonania znaleckej činnosti

Znalec k tomuto bodu upovedomenia 1 uviedol v liste zo 7. 4. 2019 nasledovné: „som toho názoru, že som neposudzoval matku tak ako sa uvádza vyššie. Len som prezentoval svoj názor znalca, aké kroky by mohli byť na prospech veci a v záujme maloletých detí do budúcnosti. V predmetnej odpovedi sa podľa môjho názoru nevyskytujú žiadne závery a ani hodnotenia súvisiace s osobou matky, ktoré by podporili výrok, že som ako znalec matku posudzoval bez vykonania psychodiagnostického vyšetrenia.“

Ministerstvo nemôže súhlasiť s obranou znalca, pretože bez dôsledného posúdenia osoby matky nie je možné odporučiť komplexné psychodiagnostické a psychologické vyšetrenie a absolvovanie individuálnej psychoterapie. Psychoterapia znamená liečbu (Heretik, Anton sr. – Heretik, Anton jr. a kolektív: *Klinická psychológia. Druhé, prepracované a rozšírené vydanie. Nové Zámky: Psychoprof 2016, s. 33*), ak je odporúčaná, musí byť indikované narušenie psychických procesov, duševná porucha.

Ak znalec odporúča psychoterapiu určitého druhu, musel predtým posúdiť, hodnotiť osobu matky. Znalec však tvrdí, že on ani nehodnotil matku. Je logicky rozporné, ak znalec v úkone znaleckej činnosti odporúča konkrétny druh liečby, ale tvrdí, že on odporúča liečbu bez toho, aby hodnotil osobu, ktorej liečbu odporúča. Akýkoľvek záver v znaleckom posudku, aj odporúčací, musí byť odôvodnený a preskúmateľný. V znaleckom posudku, ktorý má byť použitý ako dôkaz v súdnom konaní o právach a povinnostiach rodičov k deťom a úprave styku s deťmi, je takéto odporúčanie v rozpore s obsahovým vymedzením odboru Psychológia. Vykonávať odporúčania a závery pre jedného z rodičov len na základe spisového materiálu a správ z jednej strany bez možnosti vyšetrenia tejto osoby v konaniach podľa zákona o rodine nie je v znaleckej činnosti prípustné. Znalecká činnosť sa odlišuje od iných druhov odbornej činnosti práve dôrazom na spôsob, ktorým znalec dospeje k záverom. Môže sa, okrem výnimiek (napr. skúmanie psychického stavu zomrelej osoby), vyjadrovať len o skutočnostiach a osobách, ktoré osobne vyšetril psychodiagnostickými metódami.

K bodu V.2. skutkovej vety výrokovej časti rozhodnutia

K tomuto bodu upovedomenia znalec uviedol v podaní zo 17. 6. 2019: „*v predmetnom znaleckom posudku sú vo výpise z rozhovorov posudzovaných osôb uvedené ich výpovede, reakcie a ich správanie počas vyšetrení. Preto je tiež vo výpise použitých metód uvedená aj metóda pozorovania ako súhrn všetkých použitých metodík. PhDr. Z.G. osobne potvrdil správnosť mojich znaleckých postupov. Som teda toho názoru, že som sa nedopustil žiadneho iného správneho deliktu*“.

Znalcovi bolo vytknuté, že v ZP3 sa nenachádzajú primárne informácie o správaní vyšetrovaných osôb, ale len hodnotenie správania, čím časť ZP3 nebola vykonaná riadne, pretože nie je možné preskúmať obsah pozorovania počas znaleckej explorácie, tzv. vlastné pozorovanie (primárne informácie). Zásady pozorovania ako psychodiagnostickej metódy sú verejne dostupné (napr. v publikácii Svoboda, Mojmir: *Psychologická diagnostika dospelých*. Vydání 4., Praha: Portál 2010, s. 25-37; Heretik, Anton: *Forenzná psychológia pre psychológov, právnikov, lekárov a iné pomáhajúce profesie*. 3. prepracované vydanie. Bratislava: EUROKÓDEX 2010, s. 58-59).

Pozorovanie pri výkone psychologickej činnosti je základnou klinickou metódou. Pri pozorovaní sa znalec zaoberá skúmaním osoby a zbiera údaje tzv. vlastného pozorovania (napr. či osoba pozorne počúva, či sa sústreďí na odpovede, či ju zaujíma vyšetrenie, či sa pýta, ako často, či rozumie otázkam, ako rýchlo reaguje na kontakt s psychológom, ako pristupuje k otázkam, dotazníkom/ metódam, aké sú telesné pohyby, aká je mimika, ako gestikuluje, akým spôsobom rieši eventuálne problémy, ako prijíma pomoc pri problémoch). Opis uvedených skutočností, na základe ktorých znalec hodnotí psychický stav osoby, sa v ZP3 nenachádza. Znalec len hodnotí správanie osoby, že „*z pozorovania sa K. javí ako racionálny, pokojný, zdielny, emocionálne vyrovnaný a schopný pragmatického a logického uvažovania a konania*“ (str. 44 ZP3) alebo „*z pozorovania sa M. javí, že prejavuje sklony k impulzivite, manipulativnosti, persúázii, naivite, tendenciu projikovať vlastné správanie do iných osôb. Vykazuje znaky zníženej schopnosti načúvania, ktorá je akcentovaná v záťažových situáciách. Lahko sa nechá vyviesť z rovnováhy*“ (str. 32 ZP3). V ZP3 chýba uvedenie údajov z pozorovania (to čo znalec nazýva ako „*znaky*“ na str. 32), na základe ktorých znalec ohodnotil vyšetrované osoby.

K bodu V.3. skutkovej vety výrokovej časti rozhodnutia

Účastník konania sa k uvedenému bodu detailne vyjadril nasledovne: „za účelom preskúmateľnosti ROR sa v znaleckých úkonoch uvádza štruktúrovaný súhrn – kvantifikácia výsledkov. Rovnako sú odpovede posudzovaných osôb zaprotokolované a archivované. Za účelom preskúmateľnosti MMPI-2 sa v znaleckom úkone uvádza tzv. „Welshov kód“, ktorý je súčasťou znaleckého úkonu. Zároveň sú odpovede posudzovaných osôb zaprotokolované a archivované. Som teda toho názoru, že som neporušil ustanovenie § 16 ods. 2 písm. b) ZZTP“. Správny orgán v upovedomení vytkol účastníkovi konania, že pri použitých metódach ROR a MMPI-2 neuviedol, akým spôsobom hodnotil výsledky uvedených metód, čím nemal vykonať znaleckú činnosť riadne. Správny orgán vytykal účastníkovi konania ale neuvedenie jednej časti vykonanej psychodiagnostickej metódy – interpretačnej časti. Po administrácii testu (záznam o procese vykonania, vypĺňaní testu/dotazníku) nasleduje časť vyhodnotenia (hodnotiaca časť). V tejto časti psychodiagnostickej metódy sa test/dotazník skóruje, vykonáva sa fáza kvantitatívneho prepočtu výsledkov testu. Po uvedenej fáze nasleduje interpretačná fáza, t. j. podľa výsledkov psychológ posudzuje osobné psychické charakteristiky vyšetrovanej osoby.

Na stranách 31-32 a 43-44 ZP3 sa nenachádzajú interpretačné fázy psychodiagnostickej metódy. Tým znalecký posudok nespĺňa základnú požiadavku na riadne vykonanie, pretože v ZP3 sa nenachádza dôležitá časť uvedených psychodiagnostických metód, v ktorých by znalec detailne uviedol, čo bolo dosiahnuté testom/dotazníkom a čo bolo z testu/dotazníka zistené. Pritom interpretačná časť musí spĺňať podmienku odôvodnenia postupu, t. j. na základe vyhodnotenia musí byť zrejmý postup, na základe ktorého znalec interpretuje výsledky. Uvedená požiadavka na riadny výkon znaleckej činnosti, uviesť konzekventne údaje o fázach psychologической expertízy, nebola v ZP3 splnená.

K bodu V.4. skutkovej vety výrokovej časti rozhodnutia

Znalec k pochybeniu uvedenom v upovedomení 2 pod bodom 4 uviedol: „predmetné dokumenty mi ako znalci predložili obaja rodičia z ich vlastnej iniciatívy. Zároveň uviedli, že ich rovnako predložili aj príslušnému vyšetrovateľovi do predmetného spisu. Z uvedeného vyplýva, že tieto predmetné dokumenty sa v spisovom materiáli nachádzajú. Ako znalec som spracoval spisový materiál, ktorý mi poskytol vyšetrovateľ daného prípadu a v tom čase sa zrejme ešte v spise nenachádzali a preto som ich spracoval až po predložení rodičov. Po osobnej konzultácii s PhDr. Z.G. som zistil, že som postupoval správne a korektne, a že sa tieto dokumenty neprikladajú do prílohy znaleckého posudku. V zmysle preskúmateľnosti sú tieto dokumenty archivované samotným znalcom a teda je možné ich na vyžiadanie kedykoľvek preskúmať. Som teda toho názoru, že ani v tomto prípade som sa ako znalec nedopustil žiadneho iného správneho deliktu“.

Správny orgán vytkol znalci porušenie ustanovenia § 17 ods. 3 písm. e) SZZTP, t. j. že v znaleckom posudku sa nenachádzajú prílohy potrebné na zabezpečenie preskúmateľnosti znaleckého posudku. Znalec uviedol v časti „úvod“ v časti podklady: „spisový materiál predložený vyšetrovateľom“, „spisový materiál predložený matkou maloletého“ a „spisový materiál predložený otcom maloletého“.

Ako bolo uvedené k bodom IV.2. a V.1., ministerstvo je aj podľa Krajského súdu v Bratislave (sp. zn. 6S/22/2018) posudzovateľom všeobecnej zrozumiteľnosti (preskúmateľnosti) znaleckých posudkov. Časť „prílohy“ znaleckého posudku slúži na zabezpečenie preskúmateľnosti znaleckého posudku.

Účastník konania uviedol v časti „úvod“, že ako podklad mu bola matkou predložená správa z polygrafického vyšetrenia zo dňa 7. 3. 2018 polygrafológom P.D. a otcom mu bolo predložené vyhodnotenie záznamu z phalopletyzmografického vyšetrenia (PPG) zo dňa 10. marca 2018, ktoré vyhotovila S., s. r. o. Kópie uvedených listín sa nenachádzajú v časti „prílohy“, ktoré slúžia na zabezpečenie preskúmateľnosti. Na zabezpečenie preskúmateľnosti obsahu nebolo potrebné priložiť prílohy len podľa § 17 ods. 6 SZZTP, t. j. ak mal byť prílohou znalecký posudok iného znalca; v takom prípade postačuje identifikácia prílohy v znaleckom posudku. Účastník konania opomenul priložiť v časti „prílohy“ uvedené podklady, ktoré neboli súčasťou spisu a o ktorých zadávateľ nevedel, keďže neboli súčasťou spisu. Správny orgán upozorňuje účastníka konania, že správne konanie o pochybení uvedenom v tomto bode rozhodnutia nie je samoučelné, pretože zvlášť v trestnom konaní je otázka dôkazov, a aj znaleckého posudku ako dôkazu jednou z kľúčových a utajením časti dôkazu (nepripojením listín v časti „prílohy“, ktoré sa nenachádzajú v spise) môže byť v trestnom konaní spochybnený celý úkon znaleckej činnosti. Skutočnosť, že uvedené listiny, predložené znalcovi sa mali podľa vyjadrení vyšetrovaných osôb nachádzať v spise nemenia povinnosť znalca priložiť do časti „prílohy“ kópie listín, ktoré zabezpečia preskúmateľnosť úkonu znaleckej činnosti, keďže mu neboli známe z obsahu spisu dodaného vyšetrovateľom.

K bodom II.5. a III. 4. skutkovej vety výrokovej časti rozhodnutia

Doplnenie je možné vykonať len v určitých prípadoch. Vyhláška č. 490/2004 Z. z., účinná v čase vykonania Dodatku I a Dodatku II, uvádzala dve možnosti, splnenie ktorých je nevyhnutné na vykonanie doplnenia, špeciálneho druhu úkonu znaleckej činnosti. Znalcovi bolo správnym orgánom vytýkané nesprávne vykonanie druhu znaleckého úkonu (nie len formálnu vadu minimálnej závažnosti, ktorá je v rozpore s prílohou č. 3 k vyhláške č. 490/2004 Z. z., t. j. označenie „Dodatok“ a nie „Doplnenie“). Znalec mal vykonať znalecký posudok; v takýchto prípadoch sa používa znalecký posudok ako druh úkonu znaleckej činnosti, lebo ide o nové skutočnosti z časového obdobia, ktoré nastali až po vykonaní ZP1. Sám znalec uviedol, že *„podľa môjho názoru sa významne zmenili okolnosti a vzniknutá situácia, ktorej boli maloleté deti vystavené a zároveň to malo významný vplyv na ich aktuálny psychický stav“* (vyjadrenie účastníka konania zo 7. 4. 2019, strana 5). Keďže doplnenia obsahujú skutočnosti z časového obdobia až po vykonaní ZP1, uvedené úkony (Dodatok I a Dodatok II) mali byť vykonané ako samostatné znalecké posudky, ktoré sú nesprávne označené a neobsahujú presnú štruktúru znaleckých posudkov (označenie časti „posudok“, vykonanie psychodiagnostických klinických a testových/dotazníkových metód, zabezpečenie podkladov k anamnéze, atď.). Znalec tvrdí, že sa významne zmenili okolnosti, avšak znalec neskúmal dodatočne zistené nové skutočnosti, ale len psychodynamickú zmenu po vykonaní ZP1. Mal riadne posúdiť zmenu psychického stavu detí, ale znalec len viedol s deťmi rozhovor. Znalec mohol porovnať výsledky zistené v ZP1 s výsledkami, zistenými v ďalších znaleckých posudkoch.

Okrem iného má doplnenie odlišnú štruktúru ako majú Dodatky I a II. Doplnenia obsahujú identifikáciu niektorého z bodov zadania, ktorý sa z pôvodného znaleckého posudku mení a z akého dôvodu. Musia byť uvedené dodatočne zistené skutočnosti, ktoré mali ovplyvniť pôvodný záver v ZP1. Nemôže byť vykonaný doplnok, ktorý nič nemení v pôvodnom znaleckom posudku. Dodatok I a Dodatok II obsahuje nové otázky, ktoré sa nenachádzali v ZP1, čo samo osebe je v rozpore so zásadami na vypracovanie doplnenia. Obrana znalca postavená na tvrdení, že tak konal v *„záujme účelnosti a hospodárnosti“* (vyjadrenie účastníka konania zo 7. 4. 2019, strana 5), je v danom prípade irelevantná.

Ministerstvo v uvedených bodoch vypustilo zo skutkovej vety text „§ 33 písm. d) SZZTP“, ktorý sa dostal do textu omylom. Formálny nedostatok bol vypustením odstránený.

- - -

Uvedené skutočnosti jednoznačne zakladajú kauzálny nexus medzi opomenutím účastníka konania a protiprávnym následkom, pričom dôvody, ktoré znalec uviedol na obranu neuvedenia údajov do znaleckého posudku ministerstvo nepovažuje za relevantné.

Z týchto premís má správny orgán dostatočne preukázané naplnenie všetkých obligatórnych znakov objektívnej stránky, a teda aj samotnej objektívnej stránky ako znaku skutkovej podstaty prerokovaného správneho deliktu.

Odôvodnenie

k Výroku B

Pred vydaním rozhodnutia je správny orgán povinný zistiť, či nenastali okolnosti, ktoré vylučujú administratívnoprávnu zodpovednosť znalca.

Podľa § 30 ods. 1 písm. h) správneho poriadku *správny orgán konanie zastaví, ak odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.*

Podľa § 27 ods. 7 SZZTP *sankciu za iný správny delikt podľa tohto zákona možno uložiť do jedného roka odo dňa zistenia porušenia povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa porušenia povinnosti.*

Znalecký posudok č. 20/2017 sa nachádzal v spise č. 40671/2018/153, ktorý bol založený pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou viacerých znalcov na základe podnetu Ing. V.C. z 2. 5. 2018, doručenom ministerstvu 2. 5. 2018. Znalecký posudok č. 20/2017 bol doručený ministerstvu znalcom dňa 12. 7. 2018.

Keďže došlo k uplynutiu ročnej subjektívnej lehoty podľa § 27 ods. 7 SZZTP (začala plynúť najneskôr deň po dni doručenia rovnopisu znaleckého posudku č. 20/2017 ministerstvu), ministerstvo nemôže vyvodiť administratívnoprávnu zodpovednosť znalca.

Vzhľadom na to, že odpadol dôvod konania, ministerstvo v tejto veci rozhodlo tak, ako je uvedené vo výroku B tohto rozhodnutia.

Na základe zastavenia konania o delikte I. upovedomenia 1 boli prečíslované ostatné delikty z upovedomenia 1 v tomto rozhodnutí.

- - -

Vykonané dôkazy, resp. podklady pre rozhodnutie založené v administratívnom spise dostatočne preukazujú záver, že skutky, tak ako je uvedené v skutkovej vete výroku A tohto rozhodnutia sa stali, spáchal ich účastník konania, tieto skutky napĺňajú všetky znaky skutkovej podstaty správnych deliktov podľa § 27 ods. 1 písm. b) SZZTP/§ 26 ods. 1 písm. a) ZZTP, neexistujú žiadne okolnosti vylučujúce protiprávnosť činov ani okolnosti spôsobujúce zánik deliktuálnej zodpovednosti znalca z prerokovaných deliktov. Na podklade tohto postulátu mal správny orgán za opodstatnené rozhodnúť

o vine účastníka konania zo spáchania prerokovaných správnych deliktov a pristúpil k úvahe o druhu a výmere sankcie za ich spáchanie.

Správna úvaha o druhu a výmere sankcie k Výroku A

Správny orgán v tomto správnom konaní rozhodol o vine účastníka konania zo spáchania iných správnych deliktov podľa § 27 ods. 1 písm. b) SZZTP/§ 26 ods. 1 písm. a) ZZTP.

Podľa § 26 ods. 5 ZZTP *pri určení druhu sankcie a jej výmery sa prihliadne na závažnosť porušenej povinnosti, spôsob spáchania iného správneho deliktu, jeho následky, okolnosti, za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia a osobu páchatel'a, ako aj na to, či bol za ten istý správny delikt v minulosti uznaný vinným a aká sankcia mu bola uložená.*

Správny orgán bol pri správnej úvahe o druhu a výmere sankcie viazaný povinnosťou zistiť skutočnosti stanovené v § 26 ods. 5 ZZTP a prihliadnuť na ustanovenie § 27 ods. 8 SZZTP.

Podľa § 15 písm. b) Trestného zákona *trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel' vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený.*

Podľa § 16 písm. a) Trestného zákona *trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel' vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí,*

Vo vzťahu k miere zavinenia správny orgán vzhliadol *per analogiam* podľa § 16 písm. a) Trestného zákona na vedomú nedbanlivosť, keďže znalec absolvovaním odborného minima musel vedieť o základných náležitostiach, ktoré musia obsahovať znalecké posudky, avšak, ako vyplýva z jeho vyjadrení, sa bez primeraných dôvodov spoliehal, že ustanovenia SZZTP/ZZTP a ďalších noriem spojených s výkonom znaleckej činnosti neporuší. Znalec preukázal splnenie podmienky odborného minima Osvedčením o úspešnom absolvovaní odborného minima z 19. 10. 2015 podľa § 34 ods. 3 písm. b) zákona č. 382/2004 Z. z. účinného od 1. 9. 2004, čo správny orgán overil v osobnom spise účastníka konania. Účelom odborného minima je získať základné znalosti potrebné na vykonávanie znaleckej činnosti, v tom aj metodické vedomosti a znalosť SZZTP/ZZTP a súvisiacich predpisov.

Znalec bol zapísaný v čase vykonania ZP1, ZP2, Dodatkov I, II v zozname znalcov, tlmočníkov pod e. č. XXXXXX rok a pol, čo nie je obdobie, ktoré by mohlo byť zohľadnené správnym orgánom ako poľahčujúca okolnosť, že vykonával znaleckú činnosť bez toho, aby proti nemu bolo právoplatne rozhodnuté vo veci spáchanie iného správneho deliktu.

Spáchané delikty hodnotí správny orgán ako závažné porušenia znaleckých povinností, ktoré neboli znalcom priznané. Uvedeným deliktuálnym konaním znalec priamo neohrozuje/neporušuje subjektívne práva a právom chránené záujmy iných občanov, ale verejný záujem spojený s podmienkami výkonu znaleckej činnosti. Za najzávažnejšie hodnotí ministerstvo pochybenia, ktoré sa týkajú porušenia príslušnosti a nezabezpečenia preskúmateľnosti.

Zohľadnením všetkých spomenutých skutočností mal správny orgán za to, že uloženie najprísnejšej sankcie vo forme vyčiarknutia zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov a uloženie zákazu výkonu znaleckej činnosti je v danom prípade neproporcionálne a nespravodlivé a pre naplnenie

výchovnej, preventívnej a aj represívnej funkcie správneho trestania je spravodlivé uložiť znalcovi iný druh sankcie.

Aby boli splnené podmienky primeranosti a individualizácie sankcie (*Košičiarová Soňa: Princípy správneho trestania. Plzeň: Aleš Čeněk 2017, s. 198*), ministerstvo preskúmalo aj príjmové pomery znalca. Znalec poskytol správnomu orgánu informácie, že v roku 2018 vykonal 12 úkonov znaleckej činnosti, pričom výška priznaného znalečného bola 12 488 eur zo znaleckej činnosti. Okrem toho je ministerstvu z verejne dostupných zdrojov známe, že účastník konania pôsobí ako psychológ v spoločnosti Y., spol. s r.o., IČO: XX XXX XXX, v ktorej poskytuje napr. individuálnu, párovú, rodinnú a skupinovú psychoterapiu, t. j. má príjmy aj mimo znaleckú činnosť. Na základe uvedeného správny orgán nepredpokladá, že uloženie sankcie v rozsahu niekoľko sto eur bude mať likvidačný charakter.

Keďže § 195 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok ukladá správnomu orgánu povinnosť dodržiavať zásady ukladania trestov podľa Trestného zákona, v danom prípade ministerstvo použilo ustanovenia § 42 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon o úhrnnom treste a tiež ustanovenia § 36, § 37 Trestného zákona o priťažujúcich a poľahčujúcich okolnostiach *per analogiam legis*. Za priťažujúcu okolnosť správny orgán považuje skutočnosť, že znalec spáchal viacero správnych deliktov.

Týmto rozhodnutím sa znalec uznáva za vinného zo spáchania iných správnych deliktov, pričom pre úvahu o výške a druhu sankcie je iný správny delikt uvedený v bode I. výrokovej časti rozhodnutia považovaný za najzávažnejší a delikty II., III., IV. a V. sú vyhodnotené ako priťažujúce okolnosti, čím sankcia za najzávažnejší delikt I. absorbuje aj sankciu za ostatné delikty.

Správny orgán nepokladá za primerané, aby znalcovi bola ukladaná pokuta blízka hornej hranici najvyššej možnej pokuty. Podľa prechodných ustanovení § 37c ods. 4 ZZTP páchatelovi možno uložiť len taký druh sankcie, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o inom správnom delikte rozhoduje. V čase rozhodovania o iných správnych deliktoch – jeseň 2019 – nie je možné uložiť sankciu vo forme písomného napomenutia a vzhľadom na spáchanie štyroch deliktov do 30. 6. 2018 môže byť najvyššia sankcia uložená do výšky 1 650 eur. Vzhľadom na závažnosť protiprávneho konania správny orgán zastáva názor, že uloženie pokuty vo výške 700 eur, t. j. menej ako polovice najvyššej prípustnej výšky pokuty, je naplnením zákonného ustanovenia o deliktuálnej zodpovednosti znalca za spáchané delikty. Uvedená sankcia bude mať dostatočný výchovný účinok, pretože nedostatky v znaleckej činnosti mu boli dostatočne vysvetlené v správnom konaní a znalec bude prinútený dodržiavať aktuálne právne normy a štandardy spojené s vykonávaním znaleckej činnosti a bude pokračovať vo vykonávaní znaleckej činnosti riadne. Pokuta vo výške 700 eur splní represívny účel sankcie, keďže postihne majetok účastníka konania a nepôsobí, vzhľadom na jeho príjmové pomery zo znaleckej činnosti a aj inej činnosti ako znalecká činnosť likvidačne. Zároveň sankcia a rozhodnutie v správnom konaní pôsobia preventívne, pretože budú zverejnené v anonymizovanej podobe na webovom sídle ministerstva, tým sa môžu znalci a odborná verejnosť dozvedieť o nesprávnych postupoch, čím bude pôsobiť odstrašujúco na potenciálnych páchatelov.

Poučenie:

Proti Výroku A tohto rozhodnutia možno podľa § 61 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia rozklad na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky; včas podaný rozklad má odkladný účinok.

Proti Výroku B tohto rozhodnutia sa nemožno podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) odvolať.

Rozhodnutie správneho orgánu je po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov preskúmateľné súdom podľa § 177 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok.

JUDr. Andrea Kontrová
generálna riaditeľka sekcie dohľadu